

1. Перші згадки про банківську справу

Історія банківської справи сягає прадавніх часів. Кредит існував ще у Вавілоні, про що згадується у кодексі законів вавілонського царя Хаммурапі (XVIII століття до н. е.), яким передбачено умови надання та повернення позик. У грудні 1901 року французька археологічна експедиція знайшла на території сучасного Ірану чорний базальтовий стовп заввишки 2,25 м і завширшки від 1,65 м вгорі до 1,9 м внизу. І нічого б не було в цьому дивовижного, якби 4000 років тому не обписали його вздовж і впоперек 282 статтями законів легендарного царя Хаммурапі, 15 з яких присвячені правилам ведення банківського ремесла. Але виникнення власне банківництва пов'язане зі Стародавньою Грецією, де перші фінансисти почали розпоряджатися залученими коштами.

За свідченням істориків, установами, що більш-менш нагадують банки, були окремі церковні храми, в яких концентрувалася значна частина грошових коштів. Храми були надійним місцем для збереження цінностей. Вклади, недоторканність яких гарантувалася шанобливим ставленням до релігії, перетворили знамениті грецькі храми (Дельфійський, Делоський, Самоський, Ефеський) у своєрідні банківські установи. У храмі Артеміди в Ефесі накопичувалися вклади з малоазійського узбережжя, а в храмі Аполлона в Дельфах концентрувались вільні грошові кошти всієї європейської Греції.

Перші «банкіри» зрозуміли, що накопичені грошові багатства лежать без руху, без діла, тоді як від них можна отримувати значну користь, віддавши в тимчасове користування або самостійно відкривши торговельні та ремісничі підприємства. Вони почали видавати кредити під заставу. Заставою при цьому були кораблі, товари, а в деяких випадках – будинки, дорогоцінні речі і навіть люди (раби). Отже, почали здійснюватися перші операції із залучення капіталу, а потім і розміщення його з певною вигодою.

Слово «банк» походить від італійського «banco», що означає «лавка». Попередниками банків в Італії були середньовічні міняйли – представники грошового капіталу; вони приймали грошові вклади купців і спеціалізувались на

обміні грошей різних міст і країн. З часом міняйли стали використовувати ці вклади, а також власні гроші для надання кредитів та отримання процентів, що означало перетворення міняйлів у банкірів.

У XVI - XVII століттях купецькі гільдії деяких міст (Венеції, Генуї, Мілана, Амстердама, Гамбурга, Нюрнберга) створили спеціальні жиробанки для здійснення безготівкових розрахунків між своїми клієнтами – купцями. Жиробанки вели розрахунки між клієнтами в спеціальних грошових одиницях, виражених у певних вагових кількостях благородних металів. Свої вільні грошові кошти жиробанки надавали в кредит державі, містам і привілейованим зовнішньоторговельним компаніям.

В Англії банківська система виникла в XVI столітті, причому перші банкіри вийшли із майстрів-золотарів чи купців.

2. Зародження банківської справи на землях України

В українських землях банківництво починалося з обміну валют у містах-полісах Північного Причорномор'я. Підтвердженням цього є декрет про регулювання обміну золотих і срібних монет на теренах Ольвії, знайдений археологами на берегах Босфору. Вчені датують документ першою половиною IV століття до н. е. Статті декрету були витесані на мармурових стелах поряд із подібними документами інших грецьких міст. Операції купівлі-продажу іноземних валют здійснювалися на спеціальному місці, де відбувалися народні збори ("на камені в еклесіастерії").

Згадки про окремі операції, що нині виконуються банками, сягають часів Київської Русі. І хоча централізованих банківських установ тоді не було, розквіт торгівлі сприяв популяризації кредиту. Умови його видачі й повернення суворо регламентувалися «Руською Правдою».

3. Історія банківської справи в кінці XIX – в першій половині XX ст.

Банківська справа в українських землях, які знаходилися під владою Російської імперії, починається із державних банків. У 1860 році було відкрито контори Державного банку Російської імперії у Києві, Харкові, Одесі та відділення у Полтаві. Згодом створювалися іпотечні банки: Земський банк

Херсонської губернії в Одесі (1864), Харківський (1871). Київський (1872), Бессарабсько-Таврійський в Одесі та Полтавський земельний банки. Були створені також відділення російських державних іпотечних банків (Селянського поземельного та Державного дворянського земельного).

Кредитні спілки мали популярність не лише на західних українських землях, а й на українських землях, що входили до складу Російської імперії. У 1869 році у Гадячі на Полтавщині було створено перше ощадно-позичкове товариство. У 1895 році після набуття чинності законом "Про установи дрібного кредиту" з'являються кредитні спілки, що, як і на Західній Україні, називали "касами Шевчика". Першу з них було створено у селі Іванківці на Полтавщині.

На 1 січня 1914 року в українських землях у складі Росії діяло 2181 кредитних та 911 ощадно-позичкових товариств. Вони намагалися об'єднуватися у союзи з метою акумуляції фінансових коштів та допомоги окремим кооперативам. Російська влада ставилася до цього не дуже прихильно. Так, створений у 1905 році Київський союз кредитних кооперативів "Союзбанк" отримав право на здійснення банківських операцій аж у 1911 році.

20 березня 1917 року Тимчасовий уряд прийняв "Закон про кооперативні товариства та їхні союзи", який значно спрощував реєстрацію і діяльність кредитних кооперативів. Це привело до значного зростання кількості таких фінансових інститутів.

Вагомим кроком в організації та фінансовому забезпеченні українських кредитних спілок на території Російської імперії було створення у 1917 році Південно-Руського кооперативного народного банку, який після проголошення незалежності Української Народної Республіки став називатися Українським народним кооперативним банком, або Українбанком. Основним завданням цього акціонерного товариства було регулювання фінансів української кооперації, залучення коштів із вітчизняного й іноземних грошових ринків, Державної скарбниці України, які спрямовувалися на допомогу кооперативним спілкам, а також громадська діяльність. На 1 жовтня 1919 року ба-

ланс Українбанку становив 286 млн. крб. Але ідеологічні протиріччя між українською кооперацією та політичними ідеями радянської влади призвели до ліквідації у 1920 році Українбанку, кредитних, ощадно-позичкових та інших товариств, їхні капітали перейшли до державного бюджету і споживчих організацій даної місцевості.

Через кілька років радянська влада змінила своє ставлення до кооперації. Українбанк був відновлений у 1922 році і разом зі створеним 1923 року Українським сільськогосподарським банком (Укрсільбанком) фінансував український кооперативний рух. Але він перестав існувати, коли на зміну непу прийшли колективні господарства.

Певні спроби створити самостійну банківську систему робилися за часів незалежності України. У січні 1918 року Київську контору Державного банку Російської імперії та його місцеві установи було перетворено в Український державний банк та його відділення. Майно ліквідованих українських представництв Дворянського земельного і Селянського поземельного банків було передане створеному 23 серпня 1918 року Державному земельному банку. Функціонували також відділення державних ощадних кас. Але непевна політична ситуація та воєнні дії не сприяли активній діяльності фінансових інститутів.

За часів перебування України у складі Радянського Союзу банківська система складалася із Державного банку СРСР і галузевих банків, які повністю належали державі. У 30-х роках ХХ століття довгостроковим кредитуванням займалися спеціалізовані банки: Банк довгострокового кредитування промисловості й електрогосподарства, Центральний банк комунального господарства і житлового будівництва, Центральний сільськогосподарський банк та інші. Державний банк здійснював короткострокове кредитування й міжнародні розрахунки, обслуговував державний бюджет, складав план кредитування господарства, організовував грошовий обіг і розрахунки.

4. Функціонування банківських установ в період німецької окупації Сумщини

Під час Другої світової війни українські землі були розділені. Випуск грошей для Галичини, яка належала до Польського генерал-губернаторства, здійснювався створеним німецьким урядом Емісійним банком у Кракові. На території Рейхскомісаріату України, тобто на радянських землях, для емісійної діяльності у 1942 році в Рівному був створений Центральний емісійний банк.

В серпні 1941 року нацистська армія підступила до Сумської області і почалось поступове завоювання її території, а 19 жовтня Сумщина була повністю окупована.

Складовою частиною окупаційного економічного апарату були банки, які кредитували і здійснювали банківське обслуговування торговельних і промислових підприємств. Нові господарські банки відкривалися замість місцевих контор і відділень Держбанку СРСР. Банки виконували фінансові операції: приймали вклади від організацій, підприємств і приватних осіб, надавали короткотермінові кредити підприємствам, проводили безготівкові розрахунки за дорученням клієнтури.

На початку 1942 року був створений господарський банк у Сумах шляхом злиття всіх існуючих у Сумській області банків в один. У деяких населених пунктах області (Буринь, Велика Писарівка, Глухів, Краснопілля, Миропілля, Ромни, Хотинь) відкривалися відділення господарського банку. У функції банків входило: приймання грошей на поточні рахунки, видача кредитів, зберігання цінностей.

У банки вносили також плату за житло. З 1 квітня 1942 року на окупованій території діяло Тимчасове положення про квартирну платню. Всі квартири були поділені на категорії, за якими встановлювався розмір квартплати. За високоякісні квартири з паровим опаленням, водогоном, електрикою стягували 1 крб. 20 коп. за 1 кв. метр. При наявності в квартирі одного з обладнань була встановлена плата 1 крб. за кв. метр. За квартири, які потребували капі-

тального ремонту, та приміщення підвалів, придатних для житла, платили 30 коп. за кв. метр. Великим сім'ям надавалася знижка на квартплату. Не житлові приміщення (кухні, передпокої, коридори, ванни, туалети) не оплачувалися. «За несплату квартирної платні в установлений термін - нараховується пеня в розмірі 0,1% за кожний прострочений день. За несплату квартирної платні протягом 2-х місяців наймачі підлягають виселенню в судовому порядку».

Всі підприємства, торговельні установи були зобов'язані здавати свої щоденні виручки в банк на свої рахунки. За невиконання цієї постанови винні жорстоко каралися. У листі німецького керівника Господарським банком в Сумах до всіх відділень госпбанку зазначалося, що Полтавська, Запорізька, частини Київської, Дніпропетровської та Миколаївської областей були прийняті Рейхскомісаріатом України. В цих областях з 14 жовтня 1942 року діяла валюта в карбованцях і проводився обмін грошей. У Сумській області, як і раніше діяла валюта в рублях, тому тут був заборонений обмін рублів на знаки Державної кредитної каси або карбованці. „Знаки карбованцев не являються в області восточнее Днепра законним платіжним средством". Але господарські банки цих областей мали право обмінювати карбованці на рублі або німецькі марки у співвідношенні: 1 карбованець = 1 рублю або 10 карбованців = 1 марці.

Два роки вдалося „погосподарювати" нацистським загарбникам на землях Сумщини. Всі установи, створені ними у 1941-1943 роках на території нашої області, підтримували окупаційний режим. Після звільнення області від окупантів вони припинили свою діяльність (19 вересня 1943 року був звільнений останній населений пункт нашої області).

5. Історія виникнення та розвитку банків на Буринщині

Державний банк у Бурині був заснований в 1934 році. До цього всі фінансові операції доводилось здійснювати через Путивльський Держбанк.

Організатором Буринського відділення Держбанку і його першим керівником був нині покійний Трохим Савич Дробот. Цю посаду він обіймав від

дня заснування і до 1946 року. В 1946 році керуючим призначили Івана Миколайовича Тюріна. Під його керівництвом пройшли хорошу професійну школу головні бухгалтери цього підприємства: Олександр Максимович Шевченко з Червоної Слободи, Микола Маркович Криводід та Алла Семенівна Кольченко з Бурині, завідуючий сільгоспбанком Микола Семенович Аніщенко, касири Ганна Іванівна Бондаренко, Ганна Панасівна Шевцова та багато інших.

І. М. Тюрін виховав і підготував надійну заміну собі. Обов'язки керуючого відділенням Держбанку він передав колишньому інспектору кредитної інспекції Борису Павловичу Куніцину в липні 1963 року, коли Івана Миколайовича перевели до Конотопа, де він очолив Конотопське відділення Держбанку.

За діяльності Бориса Павловича Куніцина було споруджене нове приміщення банку, куди в травні 1981 року перейшли банківські працівники. **Додаток 1.**

З 1991 року установою керував вихованець Бориса Павловича Микола Петрович Бабський, який з 1978 року по грудень 1991 працював економістом, старшим економістом та заступником керуючого банком.

Поряд з традиційними операціями по кредитуванню та розрахунково-касовому обслуговуванню, фінансуванню капітальних вкладень господарств банк розміщував на депозитні рахунки кошти підприємств і організацій, заощадження населення, виконував операції з цінними паперами тощо. Більшість працівників відділення банку – спеціалісти віком від 30 до 40 років, всі мали вищу або середню спеціальну освіту. **Додаток 2.**

Сумлінно працювали головний бухгалтер Ніна Віталіївна Гордеєва, помічник головного бухгалтера Раїса Іванівна Бабська, головний економіст Лідія Іванівна Карчова, завідуюча касою Галина Петрівна Пушкар та ін. **Додаток 3.**

ЗАТ КБ ПриватБанк (ПриватБанк України) – універсальний комерційний банк України, який надає послуги для фізичних та юридичних осіб. Приват-

Банк функціонує з 1992 року. ПриватБанк є складовою групи «Приват» – регіональної бізнес-структури з центром у Дніпропетровську. Глава правління «ПриватБанку» – Олександр Дубілет. Основні акціонери (вони ж – основні власники так званої фінансово-промислової групи «Приват») – Ігор Коломойський і Геннадій Боголюбов.

Також, ПриватБанк є членом Асоціації українських банків (АУБ). За розміром регулятивного капіталу і активів ПриватБанк належить до 1 групи. У банку працюють понад 31 тис. співробітників, з них 3 тис. – в головному офісі, розташованому в Дніпропетровську.

«ПриватБанк» пропонує громадянам України понад 150 видів сучасних банківських послуг, серед яких – поточні, вкладні операції, карткові продукти, різноманітні програми споживчого кредитування, здійснювані в партнерстві з провідними вітчизняними торговими, ріелторськими компаніями та автовиробниками.

Інноваційна політика «ПриватБанку» орієнтована на впровадження на українському ринку принципово нових банківських послуг. Банк першим в Україні запропонував своїм клієнтам послуги інтернет-банкінгу «Приват24» та GSM-банкінгу, а також послуги з продажу через мережу своїх банкоматів і POS-терміналів електронних ваучерів провідних операторів мобільного зв'язку та IP-телефонії.

Національна мережа банківського обслуговування «ПриватБанку» включає 2425 філій і відділень по всій Україні.

«ПриватБанк» підтримує кореспондентські відносини з найбільшими іноземними банками. Є уповноваженим банком з обслуговування кредитних ліній Світового банку реконструкції і розвитку (МБРР), Європейського банку реконструкції і розвитку (ЄБРР) і Українсько-Німецького Фонду, спрямованих на розвиток малого і середнього бізнесу. Має закордонну філію на Кіпрі. Працює на ринках Росії та Латвії через свої дочірні банки «Москомприватбанк» і «Paritate Banka».

Буринське відділення банку було відкрите в січні 2002 року. Знаходиться в приміщенні колишнього Державного банку «Україна». **Додаток 1.**

Керуючий – Бабський Микола Петрович. Працівниками банку є: Кривошеєв Олександр Васильович, Сидоренко Тетяна Анатоліївна – касир, Гордєєва Ніна Віталіївна -- бухгалтер, Терещенко Валентина Іллівна – працівник по кредитах, Сімонова Людмила Миколаївна та Овсієнко Олена Вікторівна – працівники з роздрібним бізнесом, Мандриченко Юлія Володимирівна – касир.

«Райффайзен Банк Аваль» – дочірній банк групи «Райффайзен Інтернаціональ», холдингу дочірніх банків «Райффайзен Центральбанк Остеррайх АГ» в Центральній і Східній Європі. «Райффайзен Банк Аваль» входить до числа найбільших банків України, займає провідні позиції на ринку фінансових послуг. На початок 2007 року мав у своєму розпорядженні понад 1400 структурними підрозділами у всіх регіонах країни. Більшість з них – повнофункціональні відділення, що надають клієнтам повний перелік стандартних та новітніх банківських послуг.

Процес придбання групою «Райффайзен Інтернаціональ» акцій українського банку «Аваль» (його основним акціонером був нардеп-нашоукраїнець Федір Шпиг), створеного в 1992 році, був завершений у жовтні 2005 року. Сума угоди - \$ 1,028 млрд. – для банківського сектора України і країн СНД на той момент стала рекордною.

Згідно з даними банку, станом на березень 2007-го його послугами користувалися понад 3,6 млн. приватних та понад 240 тис. корпоративних клієнтів. Оперативне обслуговування клієнтів забезпечується власними мережами наземного цифрового та супутникового зв'язку, системою електронного обігу, використанням передових банківських та інформаційних технологій.

Голова правління «Райффайзен Банк Аваль» – Володимир Лавренчук, який займав раніше пост члена правління «Райффайзбанк України».

Буринське відділення банку було створене 6 серпня 2001 року. **Додаток 1.** У відділенні працюють 5 працівників. Начальник відділення – Мартиненко Володимир Іванович. **Додаток 4.** Відділення обслуговує більше ніж 3500 фі-

зичних та 150 юридичних осіб. Серед них: СФГ «Вікторія», Буринська райспоживспілка, СФГ Стеба, СФГ Ладуха, СФГ «Віталія», філія ПАТ «Вім-Білль-Данн Україна» Буринський завод сухого молока та ін.

Цікава історія і Ощадбанку. Після виходу України зі складу СРСР відокремився від Ощадбанку СРСР. У грудні 1991 року зареєстрований Нацбанком України під назвою "Державний спеціалізований комерційний ощадний банк України". В 1999-м перейменований у ВАТ "Державний ощадний банк України" (скорочено – "Ощадбанк").

Має найбільшу мережу установ (більше 6,1 тис.), які обслуговують клієнтів у всіх без винятку регіонах країни. У ньому працює майже чверть банківського персоналу України.

"Ощадбанк" спеціалізується на обслуговуванні корпоративних клієнтів і фізичних осіб. У набір послуг для юросіб входить: клієнт-банк; кредитування; депозитарна діяльність зберігача цінних паперів; фінансування зовнішньоторговельних операцій; послуги з розміщення грошових коштів; депозитний вклади, операції з банківськими металами; інкасація і т.д.

Фізособам банк пропонує відкриття вкладів в національній та іноземних валютах; розрахунково-касове обслуговування; кредити на придбання житла, автомобілів, товарів тривалого користування; переказ готівки та вкладів; виплати зарплат, пенсій, соцдопомоги; випуск та обслуговування платіжних карт VISA і MasterCard і т. д.

Історія Буринського відділення 10018/024 філії - Сумського обласного управління АТ «Ощадбанк» розпочинається з 1970 року.

Спочатку це було відділення №3050 Сберегательного банку СРСР в м.Буринь. З 1991 року, коли Україна вийшла зі складу Радянського Союзу і проголосила про свою незалежність, України Ощадбанк відокремлюється від Ощадбанку СРСР. Таким чином відділення стало називатись Буринське відділення №3050 Державного спеціалізованого комерційного ощадного банку України. Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 21 травня 1999 року на виконання розпорядження Президента України від 20

травня 1999 року Державний спеціалізований комерційний ощадний банк України перетворено у відкрите акціонерне товариство "Державний ощадний банк України", тому з 1999 року назвою відділення стало Буринське відділення №3050 філії Сумського обласного управління ВАТ «Ощадбанк». В 2010 році згідно з впровадженням в системі Ощадбанку двоохривневої системи управління, відділення було реорганізоване і перетворене в територіально відокремлене без балансове відділення №10018/024 філії Сумського обласного управління АТ «Ощадбанк».

Спочатку створення відділення Ощадбанку знаходилося в приміщенні за адресою: м.Буринь, вул. Піонерська, 2 (теперішнє приміщення фінансового управління Буринської районної державної адміністрації). **Додаток 5.** В зв'язку з розширенням сфери обслуговування та збільшенням кількості клієнтів та розширенням обслуговуючого персоналу в 1990 році було прийнято рішення, щодо побудови нового приміщення Буринського відділення Ощадбанку за адресою: вул. Піонерська, 1а. Приміщення представляє собою двоповерхову будівлю, яка розрахована на 50 чоловік обслуговуючого персоналу. В 1992 році дана будівля була здана в експлуатацію та відбулося відкриття Буринського відділення в новому приміщенні. З того часу і по теперішній час адреса Буринського відділення Ощадбанку не змінювалась. **Додаток 1.**

За час існування відділення Ощадбанку в м.Буринь мережа філії зменшувалась. До 1992 року філії були в кожному населеному пункті Буринського району, але в зв'язку зі зменшенням кількості сільських жителів та відсутністю в них перспективи розвитку банківської справи, керівництво Ощадбанку було змушене поступово закривати дані філії. На даний час філійна мережа Буринського відділення (крім відділення в м.Буринь) налічує 6 територіально відокремлених безбалансових відділень, які обслуговують жителів Воскресенської, Клепалівської, Слобідської, Хустянської, Чернечо-Слобідської та Слобідської сільських рад.

Першим керівником відділення Ощадбанку в м.Буринь був Чумак Анатолій Іванович, який керував до 1990 року. Далі на цій посаді його змінила Фесько Валентина Андріївна. Термін перебування її на даній посаді склав близько 20 років – це був період розквіту відділення по причині відсутності на теренах Буринського району банків конкурентів за виключення акціонерного комерційного агропромислового банку «Україна». Після прийняття Валентиною Андріївною рішення про завершення своєї кар'єри на посаді керуючої Буринського відділення №3050, наступним керівником стала Бойко Світлана Вікторівна, яка пробула на цій посаді до 2010 року. З того часу і до цього дня посаду керуючого ТББВ №10018/024 філії Сумського обласного управління обіймає Герасименко Анатолій Іванович.

Банк "Надра" – універсальний комерційний банк національного масштабу. Входить до числа найбільших банків України (згідно з класифікацією НБУ).

Зареєстрований Нацбанком України 23 жовтня 1993 року як відкрите акціонерне товариство комерційний банк на необмежений період часу. Спочатку орієнтувався виключно на обслуговування вугільної промисловості. В 1995-м "Надра" став учасником першої в історії вітчизняної банківської системи операції по поглинанню, результатом якої стало приєднання луганського АБ "Угольпрогрессбанк".

База для обслуговування клієнтів – близько 700 філій і відділень у різних містах України, 1000 власних банкоматів, близько 4500 багатофункціональних POS-терміналів. Загальна чисельність співробітників банку – близько 9000.

"Надра" пропонує своїм клієнтам великий набір класичних та новітніх банківських послуг. У числі позиціонуються як унікальних – тарифні пакети. Вони включають в себе все, що потрібно для ефективного використання грошей: поточні, накопичувальні і депозитні рахунки, безкоштовні платіжні картки.

Послуги, що надаються малому і середньому бізнесу, включають мікрофінансування, кредитні лінії, овердрафт, приватне і корпоративне кредитування, обслуговування дебетних карт, обслуговування поточного рахунку, термінові вклади, послуги з управління готівкою. Банк бере участь в програмах фінансування, ініційованих міжнародними фінансовими інститутами, які включають в себе другу кредитну лінію ЄБРР для малого і середнього бізнесу і МБРР – для мікро-, малого-і середнього бізнесу.

Послуги, що надаються корпоративним клієнтам, включають фінансування (торгове, структурне, проектне, лізинг, фінансування оборотного капіталу, інше кредитування), прийняття депозитів, управління готівкою, обслуговування рахунків, корпоративних карток, операції з цінними паперами та ін.

89,97% статутного капіталу банку належить Centragas Holding GmbH, що належить бізнесменові Дмитру Фірташу.

Історія Сумського регіонального управління НАДРА БАНКА починається в 1997 році, коли був заснований банк “Слобожанщина”, як єдиний регіональний банк Сумської області. Через три роки, 4 вересня 2010 року, швидко-розвиваючий БАНК НАДРА поглинає банк “Слобожанщина” і створює на його основі філію – Сумське регіональне управління, яке зберігає назву “Слобожанщина”. **Додаток 6.** Цей день стає офіційним днем народження Сумського РУ.

До Сумського регіонального управління на сьогоднішній день входить 17 відділень.

Так 26 червня 2006 року в м.Буринь по вул.Леніна, 6 було відкрито відділення № 8 Філії ВАТ “КБ “Надра” Сумського РУ “Слобожанщина”. **Додаток 7.** Відкриття відділення співпадає з початком проведення повномасштабного ребрендингу, в рамках якого не тільки оновлювались відділення, але й впроваджувались нові унікальні комплексні продукти. Рембрендування нашого відділення було завершено у квітні 2008 року.

З червня 2006 року по лютий 2012 рік Буринське відділення функціонувало під керівництвом досвідченого фахівця в банківській справі і просто спо-

кійної, врівноваженої людини – Жорнокуя Олександра Анатолійовича. **Додаток 8.** За період своєї роботи в НАДРА БАНКУ проявив всі свої найкращі якості: відповідальність, цілеспрямованість, ініціативність, високо особиста самовіддача, вміння згуртувати колектив, вчити і підтримувати один одного. Колектив, з якого розпочалася діяльність Буринського відділення, був підготовлений в професійному плані завдяки бажанню працювати, прагненню навчитись новому, підвищити свій професійний рівень. **Додаток 9.** Була відчутна допомога сусідніх відділень Сумського регіонального управління НАДРА БАНКУ м.Глухів, м.Конотоп, які раніше розпочали свою діяльність і поділились досвідом своєї роботи. Все це разом допомагає Буринському відділенню напрацювати свою клієнтську базу і обслуговувати її на якісному професійному рівні.

2008 -2010 рр. – не найкращий період в функціонуванні не тільки відділення, а взагалі НАДРА БАНКУ. Це був період, коли наслідки світової кризи негативно впливають на фінансовий сектор України. Довіра суспільства до банківської системи різко знижується. І основна задача працівників НАДРА БАНКУ в умовах фінансової кризи – утримати клієнтів на обслуговування, дати їм впевненість в стабільній та якісній роботі команди. І вже з березня 2010 року Сумське регіональне управління зайняли лідируючі позиції БАНКА НАДРА по таким показникам, як пролонгація депозитного портфелю та реструктуризація кредитної заборгованості. А по показниках досліджень “Моніторинга якості сервісу площадок продажу НАДРА БАНКУ” Сумське регіональне управління займає перше місце в рейтингу регіональних управлінь за рівнем якості обслуговування клієнтів. На знак вдячності клієнтам, які разом з нами пережили період кризи, залишилися на обслуговуванні розроблена “Картка постійного клієнта”. Із вересня 2011 року її користувачі отримують на регулярній основі ряд суттєвих переваг, серед них – підвищена процентна ставка за депозитами та накопичувальними рахунками, менша кредитна ставка при оформленні кредиту та багато іншого.

Слід відмітити, завдяки командній єдності Буринського відділення № 8, спільній роботі, шанобливому і доброзичливому ставленню один до одного, а особливо до клієнтів, працівники зуміли знайти правильні і якнайкращі рішення в подоланні труднощів.

На сьогоднішній день, назва відділення змінилась: Відділення № 1808 Публічне акціонерне товариство “Комерційний банк “Надра” Сумське регіональне управління. Очолює відділення виконуюча обов’язки начальника відділення Шульга Вікторія Володимирівна, яка до цього працювала з 2007 року менеджером по роботі з фізичних осіб цього ж відділення. Команда відділення складається також з двох менеджерів та двох касирів. **Додаток 10.**

Обслуговуються зарплатні проекти відділу освіти (загальноосвітні школи), Буринської центральної районної лікарні, ін. бюджетних установ, газової служби м.Буринь та м.Путивль, лісогосподарств. Дуже багато клієнтів малого та середнього бізнесу поновили роботу по обслуговуванню в Буринському відділенні, з’явилися нові клієнти. Діє кредитування клієнтів, що отримують заробітну плату через відділення, пропонується депозитна програма, запроваджені пакетні пропозиції для фізичних осіб, які хочуть розмістити кошти для їх збереження, накопичення та користування всіма супутніми послугами банку на пільгових умовах. Розроблена і діє Пенсійна програма “Турбота” з турботою про пенсіонерів. Додаткових послугами є:

- з/д білети – оплачуючи квитки у відділенні, клієнт заощаджує час і зберігає позитивний настрій упродовж всієї подорожі;
- грошові перекази – необхідність переказати гроші своїм близьким людям, друзям, партнерам, або отримати переказ в Україні чи за її межами;
- платежі: комунальні, послуги кабельного телебачення, мобільного та стаціонарного телефонного зв’язку, послуги Інтернет, навчання у вузах, послуги дитсадка, музичної школи, податкові платежі;

- поповнення рахунку мобільного зв'язку (в банкоматі чи відділенні) – без комісії;
- страхування.

Слід відмітити, що НАДРА БАНК є членом Фонду гарантування вкладів.

Реалізація цільових програм, спрямованих на турботу про дітей – це важлива соціальна складова діяльності НАДРА БАНКУ. Так, НАДРА БАНК є засновником фонду “Дитячий світ”. В рамках добродійної програми “Здорові діти в щасливій країні” в 2008 році реанімаційне відділення обласної клінічної лікарні отримали необхідне обладнання, яке потребують маленькі пацієнти. Представники НАДРА БАНКУ відвідують дитячі будинки, надають матеріальну допомогу дітям, проводять урочисті заходи, проводять акції.

Так, наприклад в Сумах проходила акція “Розмалюй писанку” відбулася в дошкільному відділенні Сумської області загальноосвітньої школи-інтернату І-ІІ ступенів для дітей-сиріт ім.С.П. Супруна. Діти віком 7-8 років вчилися оздоблювати писанки і за кожну свою власну писанку отримали солодкий подарунок до Свята Великодня. Кожен розуміє – тільки спільними зусиллями можна допомогти нашим дітям рости здоровими і щасливими. **Додаток**

11.

Висновки

Отже, аналіз еволюції окремих банківських операцій і банківської справи загалом в українських землях дає змогу зробити висновок, що вони розвивалися під впливом права та звичаїв інших країн. Така залежність не завжди сприяла вітчизняному банківництву, але здобутий досвід і ділові якості українського народу стали основою формування сучасної банківської системи ринкового типу.

Список використаних джерел

1. Марченко В. А. Державний архів Сумської області. Розсекречені документи періоду нацистської окупації Сумської області 1941-1943 років (Огляд документів). – Суми: 2003.
2. Новаченко О.С. Місто Буринь: сторінки історії. – Суми: ВВП «Мрія-1», 1997.
3. Сумщина в історії України: Навчальний посібник. – Суми: МакДен, 2005.
4. Фінансове управління Буринської районної державної адміністрації Сумської області: Історія. Події. Документи. – Буринь: 2010.

Додатки

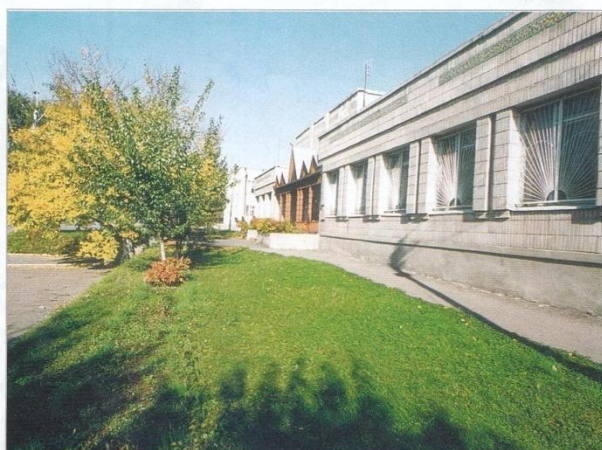
Банківські установи

*ТВБВ відділення
акціонерного поштово-
пенсійного банку "АВАЛЬ"*

*Буринське відділення
Ощадбанку України*

*Буринське відділення Сумської
філії комерційного банку ЗАТ
"Приватбанк"*

Працівники банку біля пам'ятника В.І. Леніну під час святкування Першого травня. 1970 р.

Приміщення банку. 70-ті роки.

Працівники банку. 70-ті роки.

Начальник Буринського відділення «Райффайзен Банк Аваль» Мартиненко
Володимир Іванович

Приміщення, де знаходився Ощадбанк до 1990 року

Сумське регіональне управління «Надра Банк»

Відділення № 8 Філії ВАТ "КБ "Надра" Сумського РУ "Слобожанщина"

Керуючий Буринським відділенням Жорнокуй Олександр Анатолійович.
Колектив Буринського відділення банку «Надра Банк»

Колектив Буринського відділення «Надра Банк»

Про банк «Надра» можна дізнатись на сторінках районної газети «Рідний край»

Додаток 10

З повагою до читачів

Рідний край

Буринська районна газета Заснована у квітні 1930 року

№23 (10372) субота 10 березня 2012 року

Вшановували Берегинь Буринщини

На вулиці ще холодно і зима та на душі все одно весняно...

У області минуло відпрацьовано понад 100 тисяч годин у напрямку до 8-го Березня. На завідувачку відділу кадрів, спеціаліста з питань управління персоналом, керівника області інженерів, що важко увести будівельну сферу життя, де можна обійтись без жіночих рук, розуму та серця. Голова обласної державної адміністрації **Юрій Мандрич** та голова обласної ради **Геннадій Михайленко** вручили жінкам листів та грамоти за сумлінну роботу, зусилля за вагомих особистих внесок у розвиток області та високим професіоналізмом. Близько півроку, що сповіє тишу, кожен відчуває. Була і наша землячка. За материнську самовідданість, виконання п'ятих дітей, забезпечення умов для всього їхнього життя та з нагоди Міжнародного жіночого дня 8 березня грамоту Сумської обласної ради отримала мати-героїня, землетрушниця, Сумської обласної ради Буринського району **Наталія Мизь** (на фото). Завершилися урочистості святкового концерту.

На засіданні Президії районної жіночої ради відбулися заходи «Наші Берегині»:

«Обдарована жінка» — **Горобцова Людмила Григорівна**, активна учасниця урядової самодіяльності;

«Берегиня дитини, серця» — **Корня Лідія Олександрівна**, завдувачка Жуківського дошкільного закладу «Берізка»;

«Берегиня рідного села» — **Кравченко Надія Михайлівна**, Сумський обласний голова;

«Берегиня культури-історичної спадщини» — **Сирота Олександра Миколаївна**, пулторгознавця клубу «Пошіванка»;

«Активна жінка в громадському житті» — **Горюк Софія Олександрівна**, депутат районної ради шостого скликання;

«Творча жінка» — **Мазюк Людмила Вікторівна**, редактор газети «Рідний край», депутат районної ради;

«Юрзух і жіночість» — **Павленко Оксана Анатоліївна**, голова районної жіночої організації;

«Найсвятіша мама» — жінка, яка народить дитину у святих дні.

Сьогодні думками та щирим, з прощаними побажаннями і чудовими подарунками було святоше зібрання з нагоди 8-го Березня та 25-річчя утворення організації ветеранів. Напередодні прозвучали вітання від **Ангеліни Антонівни Куценко**, **Оксани Анатоліївни Іваненко**, **Олексія Миколайовича Ярого** для номінантів районної амбі «Наші Берегині». Їх кожна — то особистість, жінка, яка роботою, талантом, мудростю робить життя кращим. Серед номінанток були: **Середина Анна Сергіївна Гадаукова**, **Валентина Буринщина** від голови райдержадміністрації **Олександра Павловича Товстухи**, теплим та веселим привітанням міського голови **Петра Івановича Жука**. На святі відзначалася робота жінок-керівників **Алени Сергіївни Гадаукової**, **Валентини Петрівни Стасюк**, **Наталії Степанівни Ільченко**, **Ірини Іванівни Філішевої**, **Олени Олександрівни Філатової**. Багато світ та енергії надішлала робота і своїм часом: **Іриною Петрівною Ніконовою**, **Нією Петрівною Хорват**, **Галиною Вікторівною Ціца**, **Олександром Павлом Гуженком**, **Валентинною Олександрівною Бондаренко**. Говорили про ветеранську організацію налічується 65 ветеранів жінок. Є депутатами районної ради **Раїса Михайлівна Білюк**, **Аталан Вікторівна Старосвет**, **Софія Олександрівна Горюк**, **Галина Михайлівна Бойченко**. У всіх їх активна життєва позиція, як і у голови первинної організації **Валентини Іванівни Дядорин**, **Лідії Миколаївни Кархової**, **Олени Василівни Мельниці**, **Олени Антонівни Романенко**, **Катерини Миколаївни Беззубої**, **Валентини Іванівни Колосової**, **Надії Михайлівни Северини**, **Наталії Павлівни Мандрич**, **Людмили Дмитрівни Мороз**, **Катерини Павлівни Рабобон**, **Надії Василівни Кочубай**, **Нією Миколаївною Медведєвою**, **Тетяною Олександрівною Протасовою**. На святі не раз підкреслилося, що всі жінки нашого району заслуговують на велику повагу і любов.

8 ВІТАЄМО 3 8 БЕРЕЗНЯ

ОТРИМАЙТЕ ДО +2% до діючої ставки депозиту

«ВАШ ГАРАНТОВАНИЙ БОНУС ДО ДЕПОЗИТУ»

Пропонуємо Вам скористатися новою пропозицією, відкриваючи або переоформлюючи депозит у рамках Пакету послуг*

Відкрити Ви гарантовано отримаете додатковий бонус до процентної ставки за вкладом, який може становити **+0,1%, +0,25%, +0,5%, +1%, +1,5%** або **+2%**.

Винявшиш із найвигіднішим для Вас видом депозиту, оберіть одну із скринь-карток, запропонованих менеджером, та отримайте свій бонус до основної процентної ставки за депозитом.

Скористайтесь пропозицією «Ваш гарантований бонус до депозиту» з 16 січня до 16 березня 2012 року, відкривши будь-який вклад у гривні на 6, 12 або 18 місяців на суму від 1 000 гривень.

*Бонуси додаються до всіх депозитів, за винятком депозитів «Відпочивай»

Надра Банк

0-800-300-0-70 www.nadra.com.ua

У редакції районної газети «Рідний край» відбулася святкова зустріч колективу часопису із завідувачими поштовими відділеннями за вулицю Буринщини, на які були надіслані підручки переддодатку-2012, прозвучали вітання на адресу жінок-поштовиків за їх згодному та невелику працю з врученням подарунків. Свято було теплим і зворушливим, у дружній атмосфері намітили плани подальшої роботи. Під час зібрання **Алла Георгіївна Мушкет**, керівниця відділу організації праці та заробітної плати Сумської дирекції УДПЗ «Укрпошта», відзначила необхідність співпраці газетерів і працівників пошти задля адекватних термінів і підвищення якості обслуговування переддодатків.

Минулого вівторка у центральній районній бібліотеці відбулося чергове засідання жіночого клубу «Любісто», яке напередодні святкування Міжнародного жіночого дня мало привабливо-розважальний настрій. Зокрема, у членів клубу урочисто були прийняті дві **Олени**: **Олена Олександрівна Олександрівна** та **Олена Михайлівна Курішова**, а також проводилися цікаві вікторини, конкурси, обговорювалися актуальні питання, що хвилюють жіноцтво. За світлими, на яких були зроблені учасниця заходу в дитинстві, у рамках конкурсу «Прекрасна Олена», визначалася найкращою «Оленою» клубу «Любісто». За рішенням жюри переможцю надано фотознімок **Оксани Калащани** (на фото зліва).

ПРОГНОЗ ПОГОДИ

За прогнозами сайту <http://trp.ua/>:

Найд.	11.03	-2 вночі	+2 вдень
Понед.	12.03	-3 вночі	+2 вдень
Віторок	13.03	-3 вночі	+1 вдень
Середа	14.03	-3 вночі	+3 вдень

10 березня: сніг — 06:22, захід — 17:55, тривалість дня — 11:33, Повний місяць.

АФОРИЗМ НОМЕРА

«*Природа склала життя: будь прекрасною, якщо ти хочеш, жарко, якщо хочеш, але розраділюю ти тільки не бути жовтою.*» (П'єр Олександр Бондаренко)

Колектив Буринського відділення «Надра Банк» очолює виконуюча обов'язки начальника відділення Шульга Вікторія Володимирівна (в центрі)

Учасники акції «Розмалюй писанку»